

Nota entomològica

Noves dades sobre els Ptinidae de Campanarios de Azaba, Salamanca, península Ibèrica (Coleoptera: Bostrichoidea)

Amador Viñolas

Museu de Ciències Naturals de Barcelona
 Passeig Picasso, s/n. 08003 Barcelona
 av.rodama@gmail.com

Manuscrit rebut l'octubre de 2011

Paraules clau: Coleoptera; Ptinidae; nous registres; Campanarios de Azaba; Salamanca; Península Ibèrica.

El Centre Iberoamericà de la Biodiversitat (CIBIO), d'Alacant, ha fet una campanya de prospecció d'invertebrats saproxílics en les deveses obertes del paratge protegit de Campanarios de Azaba, al sud de Salamanca. Aquesta àrea té una altitud mitjana de 900 metres i una extensió de 522 hectàrees (Micó et al., 2011). L'estudi s'ha fet dins del projecte LIFE-Nature «Conservación de la Biodiversidad en el Oeste Ibérico».

Nosaltres hem pogut estudiar els coleòpters, de la família Ptinidae, capturats durant la realització de la campanya. L'interès que tenen aquestes espècies en la seva distribució ibèrica i el fet d'haver-hi molt poques citacions de la família en la província de Salamanca ens ha portat a escriure aquesta nota.

Els paranys utilitzats han estat els de finestra (WT) i els d'emergència (ET), situats en àrees on l'arbrat dominant és de *Quercus pyrenaica* i *Q. Rotundifolia*, que coexisteixen amb exemplars de *Q. pyrenaica* i *Q. suber* i en alguns casos amb *Fraxinus angustifolia* i *Castanea sativa*.

Així, a les novetats en la distribució de la família en l'àrea espanyola fetes per Viñolas (2011) i Viñolas & Verdugo (2009, 2011), podem afegir les següents:

Material estudiat

Gastrallus laevigatus (Olivier, 1790)

1 ex. «30-VII-2010, Campanarios de Azaba, Salamanca, WT».

Coneguda a la península Ibèrica inicialment de Catalunya (Barcelona, Girona, Lleida i Tarragona) i de les illes Balears, citada recentment d'Araba. Aquesta citació, dins de l'àrea de distribució coneguda de l'espècie a la Península, és la més occidental.

Rhamna semen Peyerimhoff, 1913

24 ex.: 3 ex. «27-VI-2010, Campanarios de Azaba, Salamanca, WT»; 5 ex. «30-VII-2010, Campanarios de Azaba, Salamanca, WT»; 13 ex. «30-VII-2010, Campanarios de Azaba, Salamanca, ET»; 2 ex. «27-VIII-2010, Campanarios de Azaba, Salamanca, WT»; 1 ex. «27-VIII-2010, Campanarios de Azaba, Salamanca, ET».

D'aquesta interessant espècie, de la qual inicialment només es coneixia de la Península un exemplar de Màlaga, i de la qual es desconeixia el mascle, va ser localitzada a Ciudad Real (Parc Nacional de Cabañeros) (Viñolas et al., 2006), amb una nombrosa sèrie d'exemplars recol·lectats durant els tres anys d'estudi en el Parc; ara, s'ha localitzat en la província de Salamanca.

Stagetus byrrhoides (Mulsant & Rey, 1861)

5 ex.: 1 ex. «21-V-2010, Campanarios de Azaba, Salamanca, WT»; 2 ex. «30-VII-2010, Campanarios de Azaba, Salamanca, WT»; 1 ex. «28-IX-2010, Campanarios de Azaba, Salamanca, WT»; 1 ex. «28-XI-2010, Campanarios de Azaba, Salamanca, WT».

Espècie citada inicialment a la península d'Algesires (Cadis) (Viñolas & Masó, 2008); poc després va ser citada de Portugal (Beja i Santarém) (Silva et al., 2008; Viñolas & Verdugo, 2009). Posteriorment es va ampliar la seva àrea a Ciudad Real (Parc Nacional de Cabañeros) (Viñolas, 2011) i ara s'ha localitzat a Salamanca (Campanarios de Azaba).

Dorcatoma (Pilosodorcatoma) agenjoi Español, 1978

20 ex.: 4 ex. «27-VI-2010, Campanarios de Azaba, Salamanca, WT»; 15 ex. «30-VII-2010, Campanarios de Azaba, Salamanca, WT»; 1 ex. «27-VIII-2010, Campanarios de Azaba, Salamanca, WT».

Espècie descrita i coneguda a Espanya de Ciudad Real (Parc Nacional de Cabañeros i Pozuelo de Calatrava), Madrid (sense indicació), Tarragona (Rojals) i actualment de Salamanca (Viñolas, 2002, 2011.)

Agraïments

S'agraeix a Estefania Micó, del Centre Iberoamericà de la Biodiversitat (CIBIO, Alacant), la cessió dels Ptinidae recol·lectats dins del projecte realitzat a Campanarios de Azaba (Salamanca), per a l'estudi dels coleòpters saproxílics.

Bibliografia

- Micó, R.; Marcos-García, M.A.; Quinto, J., Ramírez, A.; Rios, S.; Padilla, A.; Galante, E. 2011. Los árboles añosos de las dehesas ibéricas, un importante reservorio de insectos saproxílicos amenazados. *Elytron*, 24 (2010): 89-97.
- Silva, I. de F.; Serrano, A.R.M.; Zahradník, P. 2008. Additions to the knowledge of genus *Stagetus* Wollaston, 1861 (Coleoptera, Ptinidae) in the Iberian Peninsula. *Graellsia*, 64 (2): 335-338.
- Viñolas, A. 2002. Nova aportació al coneixement dels anòbids de la península Ibèrica (Coleoptera: Anobiidae). *Butlletí de la Institució Catalana d'Història Natural*, 70: 73-77.
- Viñolas, A. 2011. Nuevos registros y nuevas localizaciones de Ptinidae para la Península Ibérica (Coleoptera: Bostrichoidea). *Elytron*, 24 (2010): 3-18.
- Viñolas, A.; Jover, T.M.; Micó, E. 2006. Descripción del macho de *Rhamna semen* Peyerrimhoff, 1913 (Anobiidae: Mesocoelopodinae). *Elytron*, 20: 47-53.
- Viñolas, A.; Masó, G. 2008. Revisión del género *Stagetus* Wollaston, 1861, en el África continental: descripción de n. sp. y nuevas citas para la Península Ibérica. *Falsostagetus* n. gen y n. sp. para el África austral (Coleoptera: Anobiidae: Dorcatominae). *Butlletí de la Institució Catalana d'Història Natural*, 74 (2006): 37-80.
- Viñolas, A.; Verdugo, A. 2009. Los anóbidos de los arroyos Valdeinfierno y Jaral, Los Barrios, Cádiz, Parque Natural de los Alcornocales (Coleoptera). *Orsis*, 24: 107-116.
- Viñolas, A.; Verdugo, A. 2011. Nuevas citaciones de anóbidos para la provincia de Cádiz (Coleoptera: Bostrichoidea). *Butlletí de la Institució Catalana d'Història Natural*, 76 (2010) (en premsa).